20/05/2019

Αγία Σοφία Τραπεζούντας: Κρύβουν τις αγιογραφίες για να γίνει τζαμί

/ Επικαιρότητα

Σχεδόν 55 χρόνια μετά την ολοκλήρωση της πρώτης αναπαλαίωσης και έξι χρόνια μετά τη μετατροπή της από μουσείο σε τζαμί, η Αγία Σοφία Τραπεζούντας, το μνημείο που δεσπόζει στη δυτική είσοδο της άλλοτε πρωτεύουσας της Αυτοκρατορίας των Κομνηνών, αναμένεται να γίνει πιο… μουσουλμανική.

Μπορεί τον Απρίλιο του 2018 το δικαστήριο της Αμισού να ακύρωσε τα σχέδια που είχε εγκρίνει η Επιτροπή Προστασίας Μνημείων για την οριστική μετατροπή του ιστορικού μνημείου της Ορθοδοξίας σε τζαμί, ωστόσο μόλις ολοκληρωθεί η φάση αναπαλαίωσης που είναι σε εξέλιξη οι μουσουλμάνοι θα μπορούν να προσεύχονται κανονικά.

Η ανάδειξη των αγιογραφιών έγινε μετά από σκληρή δουλειά της ομάδας του Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου μεταξύ 1958 και 1964, κατά την πρώτη αναστήλωση του μνημείου.

Ανταπόκριση της εφημερίδας Sabah από την Τραπεζούντα αναφέρει ότι

προκειμένου να μην ενοχλούνται οι πιστοί οι τοιχογραφίες της Αγίας Σοφίας θα καλυφθούν με ειδικές πλάκες και με κουρτίνες. «Αυτή τη λύση επέλεξε η Γενική Διεύθυνση Βακουφίων», αναφέρεται στο δημοσίευμα.

Παλαιότερα δημοσιεύματα στον τουρκικό Τύπο ανέφεραν ότι στόχος ήταν να αναδειχθούν οι τοιχογραφίες και ότι μία από τις ιδέες ήταν να χρησιμοποιηθεί ειδικός φωτισμός, ώστε να «θολώνουν». Επίσης η Hürriyet είχε γράψει ότι θα γίνουν παρεμβάσεις για αναπαλαίωση του μιχράμπ (της ημικυκλικής εσοχής στο τείχος του ισλαμικού τεμένους), και ότι τα ψηφιδωτά θα καλυφθούν με πλέξι γκλας, πάνω από το οποίο θα στρωθούν χαλιά.

Η Αγία Σοφία, έργο στα χρόνια του Μανουήλ Α’ Μεγάλου Κομνηνού, διακοσμήθηκε με εξαιρετικές τοιχογραφίες, οι περισσότερες από τις οποίες ανήκουν στην περίοδο της παλαιολόγειας αναγέννησης. Αυτά τα έργα καλύφθηκαν όπως-όπως προκειμένου να μην ενοχλούνται οι πιστοί, και μόνο μερικές σκηνές της Παλαιάς Διαθήκης γλίτωσαν από το σοβά.

Όλες οι… ιδέες πάντως για τη μετατροπή του μνημείου σε τζαμί δεν έχουν γίνει δεκτές με ενθουσιασμό. Το Επιμελητήριο Αρχιτεκτόνων της Τραπεζούντας, το οποίο προσέφυγε στην τουρκική Δικαιοσύνη ζητώντας να παραμείνει μουσείο, σημειώνει ότι πρόκειται για ένα μνημειώδες έργο με διεθνή αξία και ότι οι όποιες παρεμβάσεις σε αυτό είναι αντίθετες με τις αρχές προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Τον περασμένο Απρίλιο ο Ιβάν Σαββίδης στη συνάντηση που είχε με τον Μεβλούτ Τσαβούσογλου στην Άγκυρα ζήτησε μην αλλοιωθεί ο αρχιτεκτονικός χαρακτήρας του μνημείου. Τον Ιούνιο του 2016 ο βουλευτής του Κόμματος της Δημοκρατίας των Λαών (HDP) Γκάρο Παϊλάν κατέθεσε ερώτηση στην τουρκική Εθνοσυνέλευση, ενώ τον Μάιο του ίδιου έτους ερώτηση στον τότε υπουργό Εξωτερικών Νίκο Κοτζιά είχαν καταθέσει ο Μάξιμος Χαρακόπουλος και ο Γιώργος Κασαπίδης.